11/08/2020

Ο Άγιος Νήφων, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως

/ Βίοι Αγίων

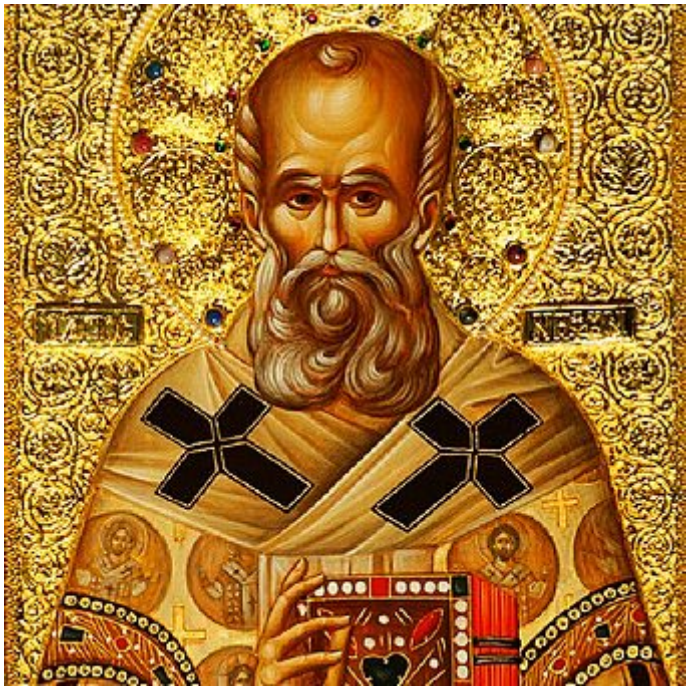

Λιπὼν ὁ Νήφων τὴν κάτω προεδρίαν
Χριστῷ παρέστη τῷ προέδρῳ τῶν ὅλων.

Βίος

Τιμάται σήμερα, 11 Αυγούστου, η μνήμη του Αγίου Νήφωνος, Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως.

Ο Άγιος Νήφων έλαμψε κατά τον ΙΕ’ αιώνα. Οι γονείς του, Νικόλαος και Μαρία, ήταν ευσεβείς και πλούσιοι. Ο Άγιος Νήφων, κατά κόσμον Νικόλαος, είχε δύο αδέλφια, τον Δημήτριο και τη Μαρία. Γεννήθηκε πιθανότατα στον Μυστρά, γύρω στο 1418, και αξιώθηκε να λάβει πολύ καλή μόρφωση, εκκλησιαστική και θύραθεν. Είχε δε ο Άγιος Νήφων τέτοιο χάρισμα λόγου και σοφίας, «ώστε όλοι θαύμαζαν την σύνεση των λόγων του».

Ο Άγιος Νήφων, προτού ακόμη ενηλικιωθεί, εγκατέλειψε τη χήρα μητέρα του και μετέβη στη Μονή «Πολεμάρχα» στην περιοχή της Επιδαύρου. Εκεί υποτάχθηκε στον ασκητή Αντώνιο, έγινε μοναχός και έλαβε το όνομα Νήφων. Από την αρχή της μοναχικής του πολιτείας «ἀργὸν λόγον δὲν ὠμίλησε ποτέ, οὔτε ἐγέ- λασεν,

οὔτε βιβλίον ἐκκλησιαστικὸν ἀνέγνωσε χωρὶς νὰ χύσῃ δάκρυα, οὔτε λόγον ὡμίλησε ποτὲ χωρὶς τὴν εὐλογίαν τοῦ Γέροντός του». Είχε δε ως εργόχειρο την καλλιγραφία, διότι ήταν άριστος καλλιγράφος.

Μετά τον θάνατο τού γέροντός του, τoy ασκητού Αντωνίου, ο Άγιος Νήφων έγινε υποτακτικός στον σοφότατο Αγιορείτη Ιερομόναχο Ζαχαρία και έμεινε μαζί του στο Μοναστήρι της Θεοτόκου στην Αχρίδα. Τέλος, κατέφυγε στο Άγιον Όρος, στην Ιερά Μονή Διονυσίου, όπου χειροτονήθηκε διάκονος και ιερεύς και «ἠγωνίζετο περισσότερον εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας».

Ο Άγιος Νήφων, διετέλεσε Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης (1482-1486), κατόπιν Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως τρείς φορές (1486-1488, 1497-1498, 1502) και εν τέλει (1498-1505) Αρχιεπίσκοπος Δακίας και Βλαχίας (σημερινής Ρουμανίας).

Ο Άγιος μετά τη Ρουμανία πήγε στη Μονή Διονυσίου του Αγίου Όρους, όπου με πολλή ταπείνωση εμφανίστηκε ως δόκιμος και ζήτησε να τον προσλάβουν ως αρχάριο μοναχό. Μάλιστα είπε πως ονομαζόταν Νικόλαος. Εκεί του ανατέθηκε το διακόνημα του βουρδουνάρη. Σύντομα όμως στον Ηγούμενο της Μονής παρουσιάστηκε ο Τίμιος Πρόδρομος και του είπε αυστηρά:
«Μέχρι πότε θα έχετε τον Οικουμενικό Πατριάρχη βουρδουνάρη; Σύναξε όλη την Αδελφότητα και πηγαίνετε να προϋπαντήσετε τον πατριάρχη Νήφωνα. Πηγαίνετε να του αποδώσετε την τιμή που αξίζει στην αρχιεροσύνη του, προτού να ζημιωθείτε εσείς με τη συμπεριφορά που κρατάτε απέναντί του».

Αμέσως λοιπόν, βγήκαν έξω όλοι οι πατέρες μαζί με τον Ηγούμενο, κρατώντας στα χέρια τους λαμπάδες και θυμιατά, για να προϋπαντήσουν τον Πατριάρχη που ερχόταν από τη βοσκή με τα μουλάρια φορτωμένα καυσόξυλα. Ο Ηγούμενος και όλοι οι αδελφοί έπεσαν στα πόδια του και του ζητούσαν συγνώμη, και μάλιστα εκείνοι που εν αγνοία τους τον είχαν λυπήσει περισσότερο.

Στον τόπο όπου έγινε η υποδοχή, έκτισαν αργότερα ένα γραφικό προσκυνητάρι, για να θυμίζει την εσχάτη ταπείνωση του μεγάλου αυτού Αγίου της Ορθοδόξου Εκκλησίας, του Πατριάρχη Κων/λεως Νήφωνα.

Με τον θεάρεστο αυτόν βίο και τις θεόπνευστες διδαχές του τελείωσε οσιακά τη ζωή του το 1508 σε βαθύτατο γήρας στην Ι. Μονή τού Οσίου Διονυσίου.

Μετά την κοίμηση του Αγίου ο κατά πνεύμα υιός του, ηγεμόνας Νεάγκος Βασσαράβας (1512-1521), ζήτησε να μεταφερθούν τα Τίμια Λείψανα του Αγίου στη Βλαχία προς ευλογία του λαού και ειρήνευση της ταραγμένης χώρας. Σήμερα στη Ρουμανία φυλάσσεται ευλαβικά η κάρα και το χέρι τού Αγίου. Στη μονή Διονυσίου φυλάσσονται τα υπόλοιπα Τίμια Λείψανά του σε θαυμάσια λειψανοθήκη, που δώρισε

ο ηγεμόνας Νεάγκος.

Την 10η Αυγούστου 1966 τεμάχιο του Ιερού Λειψάνου του Αγίου Νήφωνος, και συγκεκριμένα «ὁ πῆχυς τῆς παντίμου αὐτοῦ δεξιᾶς», παρεδόθη από τον Ηγούμενο της Μονής Αγίου Διονυσίου του Αγίου Όρους, περίφημο Γαβριήλ Διονυσιάτη, στην Ιερά Μονή Ταξιαρχών Επιδαύρου κατόπιν ενεργειών του Μητροπολίτου Άργολίδος Χρυσοστόμου Β΄.

Ἀπολυτίκιον
Ἦχος γ’. Θείας πίστεως.
Ἔργοις ἔλαμψας, τῆς εὐσέβειας, πᾶσαν ηὔγασας, τὴν Ἐκκλησίαν, τῆς ταπεινώσεως τρόποις ὑψούμενος, ἀσκητικῶς δοξασθεῖς γὰρ ἐν Ἄθωνι, Πατριαρχῶν καλλονὴ ἐχρημάτισας. Νήφων ἔνδοξε, θείων χαρίτων ἔμπλησον, τοὺς πίστει καὶ πόθω σὲ μεγαλώνοντας.

Κοντάκιον
Ἦχος πλ. δ΄. Τῇ Ὑπερμάχῳ.
Τῆς Ἐκκλησίας λύχνος ὤφθης παμφαέστατος, τῇ καθαρότητι σοφὲ τῆς πολιτείας σου, τὰς τοῦ Πνεύματος ἐλλάμψεις καταπλουτήσας. Ἀλλ’ ὡς σκεῦος ἀρετῶν καὶ ὑποτύπωσις, καθοδήγησον ἡμᾶς πρὸς βίον κρείττονα, τοὺς βοῶντάς σοι: Χαίροις Νήφων Πατὴρ ἡμῶν.

Κάθισμα
Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.
Ἐγκρατείας τοῖς πόνοις καλλωπιζόμενος, ἀρχιερεὺς θεοφόρος καὶ λειτουργὸς ἱερός, Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ὤφθης ἐν Πνεύματι, καὶ πρὸς ἀγάπην θεϊκῆν, καὶ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, παιδεύεις Νήφων παμμάκαρ, ταῖς πρακτικαῖς ὑποθήκαις, καὶ τῷ τοῦ βίου ὑποδείγματι.

Ὁ Οἶκος
Ἄγγελος ἐν τῷ κόσμῳ, Νήφων Ἀρχιεράρχα, ἐδείχθης οὐρανίῳ σου βίῳ· καὶ Ἀποστολικαῖς δωρεαῖς, τῆς Ἐκκλησίας φαιδρύνεις τὸ πλήρωμα· διό σου τὴν λαμπρότητα, θαυμάζοντες, ἀναβοῶμεν·
Χαῖρε, Χριστοῦ ὁ θεῖος θεράπων·
χαῖρε, φωτὸς ἀΰλου θεάμων.
Χαῖρε, Ἐκκλησίαςὁ λύχνος ὁ πάμφωτος·
χαῖρε, τῆς Δακίας φωστὴρ καὶ διδάσκαλος.
Χαῖρε ὕψος ταπεινώσεως δυσκατόρθωτον πολλοῖς·
χαῖρε βάθος θείας γνώσεως καὶ ἀγάπης θεϊκῆς.

Χαῖρε, τῶν ἐν Ἄθῳ μοναζόντων ἀλείπτης·
χαῖρε, τῆς εὐσεβείας ἱερὸς ὑποφήτης.
Χαῖρε, πυρσὸς δογμάτων τῆς πίστεως·
χαῖρε, λαμπρὸν ταμεῖον τῆς χάριτος.
Χαῖρε, ποιμὴν Βυζαντίου ὁ μέγας·
χαῖρε, Μονῆς τοῦ Προδρόμου τὸ γέρας.
Χαίροις, Νήφων Πατὴρ ἡμῶν.